

УДК 658.7

Наталія Мащак, аспірант

Національний університет «Львівська політехніка», Україна

ЛОГІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СЕКТОР СЕРЕДОВИЩНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Розкрито сутність поняття середовищних технологій. Наведено приклади логістичних технологій, які відіграють важливу роль в сталому розвитку та є сектором середовищних технологій.

Ключові слова: середовищні технології, логістичні технології, сталий розвиток, інтеграція.

Natalya Mashchak

LOGISTICS TECHNOLOGIES AS SECTOR OF ENVIRONMENTAL TECHNOLOGIES

Abstract. Essence of environmental technologies concept opened. The examples of logistics technologies that play important role in sustainable development and are the sector of environmental technologies given.

Keywords: environmental technologies, logistics technologies, sustainable development, integration.

Термін «середовищні технології» можна розуміти багатьма різними способами, однак, згідно з визначенням Європейської Співдружності «середовищні технології» - це технології (дій), які по відношенню до інших конкуруючих з ними технологій (дій) є відносно менш обтяжливими для навколишнього середовища. Під поняттям меншої обтяжливості для навколишнього середовища розуміється утворення меншої кількості забруднень, використання меншої кількості засобів в більш раціональний спосіб, забезпечення повторного використання продуктів і відходів, забезпечення утилізації відходів, що виникають. Середовищні технології є не лише одиничними технологіями, але й цілими системами, що включають ноу-хау, процедури, товари, послуги, обладнання, техніку, стандарти організації і управління [1].

Сектор середовищних технологій є горизонтальним сектором, що перерізує всі інші суспільно-господарські сектори, в тому числі, пов'язані з постачанням, виробництвом, дистрибуцією і транспортуванням, одним словом з логістикою. Саме тому, особлива роль серед середовищних технологій належить логістичним технологіям:

1. Концепція Just-In-Time – дозволяє планово виключати збитки, простой і марнотратство у виробника через розробку графіків поставок продуктів на монтажну лінію.

2. Ефективне обслуговування клієнта – базується на діях співпраці, партнерства і повної інтеграції всіх підприємств, що утворюють окремі ланки логістичного ланцюга, що мають на меті координацію фізичних та інформаційних переміщень. Концепція охоплює покращуючі дії в сфері управління попитом, пропозицією, технологіями підтримки.

3. Швидке реагування – включає технології нагромадження даних, складання замовлень, штрих-кодів, інструментів обміну даними, які дозволяють переміщувати інформацію продукти вздовж всього логістичного ланцюга. Швидка реакція має на меті максимізацію ефективності ланцюгів через зменшення витрат на запаси, що сприяє раціональному господарюванню обмеженими запасами.

4. Реінжиніринг логістичних процесів – застосування процесів зворотної логістики: розпізнання і реєстрація всіх переміщень, отримання матеріалів і повернення їх постачальникам назад, рециклінг і повторне максимально можливе використання матеріалів, скорочення відходів, огляд і перепроєктування або відновлення системи зворотної логістики.

5. Розумні транспортні системи – застосування інструментів телематики в транспорті (наприклад, автоматична ідентифікація транспортного засобу, зв'язок між транспортним засобом і постачальником транспортних послуг).

6. «Чисті» логістичні процеси – постачання, виробництво, дистрибуція і транспортування гарантують відповідальний підхід до способів і розмірів використання природних ресурсів, самообмеження, вдосконалення технологій постачання, виробництва, дистрибуції, транспортування.

7. Зрівноважені логістичні ланцюги – логістичні процеси в таких ланцюгах спираються на принципи: селекції доступних способів задоволення потреб, мінімізації сподівання матеріалів, ресурсів, енергії, максимізації ефективності використання матеріалів, ресурсів, енергії, сортування побічних наслідків реалізації логістичних процесів. Базується на близькому розміщенні учасників ланцюга, такі логістичні ланцюги залишаються в згоді з екосистемами.

8. Логістичні центри – обмежують або/і ліквідовують необхідність користування взаємодіючими господарськими суб'єктами з власної енергії, засобів транспорту і інструментів. Логістичні центри сприяють розумній структуризації і максимально продуктивному використанню будь-яких засобів, пов'язаних з реалізацією логістичних процесів [2].

Названі вище логістичні технології, поруч з поліпшенням конкурентоспроможності і ефективності логістичних систем одиничних підприємств і цілих ланцюгів поставок, безсумнівно сприяють також формуванню загального інтегрованого суспільного, економічного і екологічного порядку, тим самим впливаючи на:

- ефективного господарювання природними, економічними і суспільними засобами;
- формування середовища людини з високими економічними, споживчими і екологічними перевагами;
- зростання чіткості і безпеки функціонування, а також ефективності будь-яких структур.

Як впливає з вищенаведених міркувань, роль логістичних технологій є величезною. Адже логістика, з однієї сторони, через свої інтеграційні і координаційні функції призводить до підвищення конкурентоспроможності підприємств. Повна інтеграція функцій і процесів, пов'язаних з постачанням, виробництвом, дистрибуцією дозволяє автоматизувати діяльність, що обслуговує переміщення матеріалів і продуктів. Інтеграція логістичних процесів дозволяє застосування кращого контролю виконуваних дій, веде до господарського зростання. З іншої сторони, логістичні технології полегшують формування суспільного, екологічного і просторового порядку.

1. Commission of the European Communities (2002), Report from the Commission, Environmental Technology for Sustainable Development, 122 final.

2. Agnieszka Skowronska, Technologie logistyczne jako przyklad technologii srodowiskowych na drodze do zrownowazonego rozwoju, Logistyka – nauka, Logistyka 1/2008, stor. 85-90.